

Vasst om könsrolls fiktioner

TEATER

This Is Not My Body av teatergruppen Subfrau. Regi: André Wickström. I rollerna: Sonja Ahlfors, Kristina Alstam, Ida Löken, María Pálsdóttir, Lotten Roos, Sofia Törnqvist, Tove Qvickström. Gästspel på Teater Virus 6.7.

När en kvinna klär ut sig till man eller intar mannens sociala roll är det oftast för att få tillträde till domäner dit hon som kvinna inte automatiskt släpps in, det kan gälla makt, pengar, status, fri sex eller bara rätten att definiera sig som ett subjekt som själv bestämmer vem hon är. Samtidigt avslöjas det manliga rollspelet som en bräcklig fasad och könsroller som godtyckliga om inte befängda sociala konstruktioner.

När den samnordiska tjejgruppen Subfrau antrar scenen är det i egenskap av karlar, som goddagspiltar och solochvårare som inte frågar om det passar att göra sällskap. De tar det sociala rummet i besittning eller tror sig göra det, ända tills det kommer an på det mer personliga och intima planet, där det visar sig att det inte är någon självklarhet att det är mannen

JONTE WINGREN

MÄN ÄR DE JU. Ida Löken, Sofia Törnqvist, María Pálsdóttir, Kristina Alstam, Sonja Ahlfors och Lotten Roos klär av sig rollen som kvinna.

som bestämmer hur tåget går.

Det görs en mild parodi över mäns torftiga vokabulär med att prata om känslor, kanske söker man just en bättre vokabulär i den skildringen. Kroppsspråket fungerar bättre – flickorna tar varandra på det ställe där man vet att en man är en man och då behövs inga särskilda ord för att uttrycka vad som sker.

Gruppen spelar ett slags ambulande teatersällskap som sätter upp sina revyer här och där utan att ha en färdig intrig och utan givna roller att spela. I detta mellanrum mellan vad de är, vad de förväntas vara och vad de kan vara föds en lek med rollerna och en brytning med teaterns färdigkodade symboliska rum. Skådespelarna kretsar bland publiken och serverar dem våfflor med sylt, och det är inte så uppenbart för åskådaren hur denna våffla med sylt på skall tolkas.

Ja, det är faktiskt en höjdpunkt att se **Ida Löken** steka våfflor och låta munnen gå, men jag gissar ändå att hon inte i första hand gör det i egenskap av man utan därför att den riktiga Ida Löken gillar att steka våfflor, och det är förbaskat roligt att se en männi-

ska göra någonting hon verkligen tycker om.

Det är en otrolig kortslutning att blanda ihop biologiskt och socialt kön; kroppen är i en väsentlig bemärkelse en fiktion. Det här med hur könet och kroppen fiktiviseras i det sociala rummet kläs av i en avklädnings scen som deklarerar "det här är inte min kropp". Det är någon annan människa som bär den kroppen, någon fiktiv gestalt. Knivvasst skär det igenom både teaterns och det sociala livets fiktioner om könet.

Gruppen som kallar sig Subfrau gick samtidigt på det nordiska magisteråret vid Teaterhögskolans svenska institution, och det är en speciell kreativitet som föds när några helt olika skådespelarpersonligheter från samma generation delar sina erfarenheter, även om den lösa tråden i viss mån hindrar en närkamp med könsstereotyperna. Även finska hade inövats inför besöket i Helsingfors, men då publiken uppenbart var svenskspråkig hade det i själva verket suttit bra med idel skandinaviska språk den här gången.

MIKAEL KOSK

mikael.kosk@hbl.fi